

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.517/2015/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Belegi József, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Székely Ákos, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2016. április 12.
Az ügy tárgya: hamis vád büntette és más bűncselekmény
Terhelt: Sz. Sz.
Első fok: Szegedi Városi Bíróság 6.B.2002/2012/8., ítélet, 2012. november 14., tárgyalás
Másodfok: Szegedi Törvényszék 4.Bf.151/2013/9., ítélet, 2013. október 9., nyilvános ülés
Az indítvány előterjesztője: terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Városi Bíróság 6.B.2002/2012/8. számú, és a Szegedi Törvényszék 4.Bf.151/2013/9. számú határozatait hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A terheltet az elsőfokú bíróság hamis vád büntetésében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 233. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdés], valamint folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetésében [korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont] mondta ki bűnösnek, és ezért halmazati büntetésül 3 évi börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte.
- [2] A terhelt és védőjének fellebbezése alapján eljárva a másodfokú bíróság a börtönbüntetés tartamát 2 évre enyhítette, egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege a következő:
- [4] A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság 161/2010. számon számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény miatt folytatott nyomozást. Ennek során 2012. március 1. napján került sor a terhelt elfogására, aki ekkor a P. R. létező szlovák állampolgár adatait tartalmazó hamisított szlovák útlevéllel igazolta magát.
- [5] Ennek következtében a nyomozati iratokban - 2012. március 1. és 2012. április 3. napja között - több alkalommal P. R. adatai kerültek rögzítésre. E néven közölték a terhelttel szemben a megalapozott gyanút is.
- [6] A terhelt a hamis közokiratok egy részét P. R. néven alá is írta.

II.

- [7] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melynek jogszabályi alapjaként a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontját jelölte meg.
- [8] Ugyanakkor az indítvány további jogi indokolása szerint az eljáró bíróságok a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) és b) alpontját sértették meg; emellett a Be. 375. § (1) bekezdésének és a Be. 376. § (1) bekezdésének az alkalmazására is okot látott.
- [9] Az indítvány érdemi indokai szerint a bíróság jogerős ítéletében tévedett, amikor határozatának meghozatalakor az elkövetésekor hatályos jogszabályt - az 1978. évi IV. törvényt - alkalmazta. Álláspontja szerint ugyanis a jogerős ítélet meghozatalakor hatályos 2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 268. § (2) bekezdése egyértelművé teszi: a hamis vád büntette csak akkor valósul meg, ha a hamis vád alapján az érintett személlyel szemben indul büntetőeljárás.
- [10] Ezzel szemben a korábbi Btk. 233. § (2) bekezdése csupán a büntetőeljárás - bárkivel szemben való - megindulását írta elő feltételként.
- [11] Jelen esetben - az indítvány szerint - P. R. ellen ténylegesen nem indult büntetőeljárás, mert a terhelt által használt adatok nem egyeztek meg mindenben a valódi P. R. személyes adataival.
- [12] Utalt a terhelt a még korábbi Btk. hatálya alatt született 2/2004. BJE büntető jogegységi határozatra is, mely szerint akkor valósul meg a hamis vád és az „intellektuális” közokirat-hamisítás büntette, ha az elkövető az ellene indult büntetőeljárás során más létező személynek adja ki magát. P. R. azonban - a terhelt által használt adatokkal - nem létező személy.
- [13] Az indítvány szerint tehát nem P. R.-el, hanem csak egy azonos nevű, hamis okiratot használó személy - ténylegesen: Sz. Sz., azaz maga a terhelt - ellen indult és folyt a büntetőeljárás, valamennyi eljárási cselekmény vele szemben folyt le. Ezért - álláspontja szerint - vele szemben a Btk. 2. §-a alapján az elkövetéskor hatályos, korábbi Btk.-t kellett volna alkalmazni, és annak alapján marasztaló ítélet nem születetett volna vele szemben; így tehát a jogerős ítéletben téves anyagi jogszabály került alkalmazásra, és törvénysértő büntetés került kiszabásra.
- [14] Az indítványhoz fűzött kézzel írt kiegészítésben a terhelt utalt arra: a Szegedi Városi Bíróság ítélete indokolásában helyt adott annak az álláspontjának, miszerint a nyomozati jegyzőkönyvekben foglalt adatok alapján más személy nem azonosítható be.
- [15] A hamis vád büntette miatti bűnösségének megállapítását - ennek ellenére - arra alapította, hogy más nevére szóló személyi igazolvánnyal igazolta magát.
- [16] E körben viszont azt hagyta figyelmen kívül, hogy a 2/2004. BJE büntető jogegységi határozat szerint ennek feltétele, hogy az elkövetőnek más nevére szóló, valódi közokiratot kellett volna használnia. Az általa használt útlevél azonban - az eljárás során megállapítottak szerint - tartalmilag hamis.
- [17] Végül a terhelt megjegyezte, hogy - álláspontja szerint - az általa elkövetett bűncselekmény helyes minősítése: hatóság félrevezetésének vétsége.

III.

- [18] A Legfőbb Ügyészség a BF.1484/2015/1. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát nem tartotta alaposnak, és a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [19] Utalt rá: a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.
- [20] Az ügyészi álláspont szerint a jogerős ítéleti tényállásban megállapítottakkal áll szemben az indítvány azon állítása, miszerint a terhelt nem létező személynek adta ki magát, továbbá az, hogy P. Sz. adatai nem egyeznek meg az általa használt adatokkal.
- [21] A Be. 375. § (1) bekezdésének és a Be. 376. § (1) bekezdésének megsértése pedig nem felülvizsgálati ok.
- [22] A Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) és b) alpontjára való hivatkozás pedig - az ügyész álláspontja

szerint - alaptalan, mert a bíróságok indokolási kötelezettségüknek eleget tettek, és az ítéletek indokolása sem ellentétes a rendelkező részükkel.

- [23] A törvénysértő jogszabály alkalmazására vonatkozó terhelti érvelés is kizárt abban a vonatkozásban, miszerint a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának törvénysértő meghatározása vagy e meghatározás elmaradása nem eredményez törvénysértő büntetést.
- [24] Abban a tekintetben pedig nincs különbség az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos büntető törvénykönyv között, hogy a hamis vád büntetnének törvényi tényállása - a lényegét tekintve - mindkét törvényben azonos, a terhelt cselekménye mindkét törvény alapján egyformán bűncselekmény és egyenlően büntetendő.
- [25] A minősítés az ügyészi álláspont szerint törvényes, mind az alkalmazott jogszabályoknak, mind a 2/2004. BJE büntető jogegységi határozat rendelkezéseinek megfelel.

IV.

- [26] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el. A terhelt indítványát írásban részletesen megindokolta. Az ügy eldöntéséhez szükséges adatok az iratokban teljes körűen rendelkezésre állnak, ezért a Kúria - a terhelt kérése ellenére - nem látta indokát az indítványnak a hivatkozott törvényhely (2) bekezdése szerinti nyilvános ülésen való elbírálásának.
- [27] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [28] A Kúria előjáróban arra utal: a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [29] Ezért elsőként azt kellett vizsgálni, hogy az indítványban foglaltak kimerítik-e bármelyik, törvényben foglalt felülvizsgálati ok feltételeit. Az indítvány e körben ellentétes adatokat tartalmaz.
- [30] A külön kiemelt jogszabálysértések közül a Be. 375. § (1) bekezdése (relatív eljárási szabálysértés) és a Be. 376. § (1) bekezdése (megalapozatlanság) nem felülvizsgálati ok.
- [31] A felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértéseket ugyanis a Be. 416. § (1) bekezdés c) és d) pontja taxatíve felsorolja. Ezek között a fenti két, hivatkozott törvényhely nem szerepel.
- [32] A Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) és b) alpontja szerinti eljárási szabálysértés viszont a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati ok. E felülvizsgálati ok ténybeli alapját az indítvány nem jelölte meg, azaz nem derül ki: az elsőfokú bíróság mely mulasztásai eredményezték az ítéleti indokolás oly mértékű hiányosságát, aminek következtében az ítélet felülbírálatra alkalmatlan, valamint mely részeiben és milyen indokok alapján tartja a terhelt az ítélet indokolását a rendelkező részével teljes mértékben ellentétesnek.
- [33] Ilyen körülmények között - az indítvány eddig említett részei alapján - a felülvizsgálat törvényben kizárt (EBH 2007.1596.).
- [34] Ellentmondások lelhetők fel azonban az indítvány további részeiben is.
- [35] Elsőként: az indítvány felülvizsgálati okként kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontját jelölte meg; ennek meg is felel, amikor bűnösségének megállapítását - a büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés téves alkalmazására, mint anyagi jogszabálysértésre visszavezethetően - sérelmezte.
- [36] Az azonban már nem derül ki az indítványból, hogy csak a hamis vád büntette miatti büntetőjogi felelősségének megállapítását, vagy a közokirat-hamisítás büntetnében való bűnösnek kimondását is kifogásolta-e.
- [37] Utóbbi mellett szól, hogy az indítvány szerint a terhelttel szemben „nem lehetett volna marasztaló ítéletet hozni”, ellene azonban, hogy kizárólag a hamis vád büntette megállapításának ellenében tartalmaz érvelést.
- [38] Ugyanakkor az indítvány szövegszerűen azt is állította, hogy a téves jogszabály-választásban - a

Btk. 2. §-ának téves alkalmazásában - megnyilvánuló anyagi jogszabálysértés törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte. Ez a Be. 416. § (1) bekezdés b) pont második fordulatainak megfelelő hivatkozás.

- [39] Mindezekhez képest új elem a terheltnek az ügyészi átiratra tett észrevételében, hogy cselekménye vagy cselekményeinek - ez továbbra sem derül ki az előadottakból - téves minősítését állította. Ez - amennyiben törvénysértő büntetés kiszabását eredményezi - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pont első fordulata szerinti felülvizsgálati ok.
- [40] Az indítvány okának és céljának további behatárolását az sem tette lehetővé, hogy a terhelt nem jelölte meg: milyen jogi jellegű határozat (Be. 427.-428. §) meghozatalára tesz a Kúriának indítványt.
- [41] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy az indítvány mind a Be. 416. § (1) bekezdés a), mind pedig a hivatkozott törvényhely b) pontjának megfelelő ténybeli hivatkozásokat tartalmaz, s ezért a jogerős ítéletet mindkét törvényes ok alapján felülvizsgálta.
- [42] Ugyanakkor érdemben az indítványt egyik okból sem találta alaposnak.
- [43] A hamis vád büntette kapcsán a büntetőjogi felelősség hiányára vonatkozó terhelti érvelés alapvető tévedése, hogy figyelmen kívül hagyja: az, hogy a hamis vád alapján büntetőeljárás indul - mind a korábbi, mind a jelenleg hatályos Btk. alapján -, nem a hamis vád alapesetének, hanem a minősítő körülményének a tényállási eleme. Ehhez képest annak, hogy a terhelt magatartása nyomán indult-e más személlyel szemben büntetőeljárás, csak a minősítés körében van jelentősége, így csak a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerinti felülvizsgálati ok kapcsán vizsgálható.
- [44] A hamis vád alapesete a büntetőeljárás tényleges megindulása nélkül, már akkor megvalósul, ha az elkövető hatóság előtt tett állítása alkalmas arra, hogy annak alapján más személlyel szemben büntetőeljárás induljon. Ennek pedig az az alapfeltétele, hogy a megjelölt személy létező - azaz élő, és egyedileg azonosítható - legyen. A bűnösség kérdése kapcsán e körülmény vizsgálandó.
- [45] Ezt a tényt azonban a bíróság megállapította és jogerős ítéletében rögzítette, úgy azt az indítvány - ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is helyesen rámutatott - a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében nem teheti vitássá.
- [46] Ugyanakkor a Kúria rámutat: a bíróság ezen megállapítása jogi értelemben is helytálló. Az irányadó tényállás szerint a bűncselekmény elkövetése miatt elfogott terhelt a rendőröknek a más személy adatait tartalmazó útlevelet adta át saját személyazonosságának igazolása végett. Ezzel a hamis vád büntette befejezetté vált.
- [47] Az átadott útlevél pedig - a terhelt fényképével - a valós személy, P. R. nevét, születési helyét és születési idejét tartalmazta. Az útlevél a tulajdonosának anyja nevét és lakcímét - ahogy azt az elsőfokú ítélet 3. oldalának utolsó bekezdése is rögzíti - nem tünteti fel. Ekkor tehát - a hamis vád megvalósulásának pillanatában - a terhelt által megadott valamennyi személyes adat a valós, létező P. R. személyes adataival megegyezett.
- [48] Ehhez képest közömbös, hogy utóbb, személyes adatainak felvételekor a hiányzó adatokat a terhelt a saját anyja nevével és a saját lakcímével egészítette ki, mint ahogy az is, hogy utóbb előkerültek olyan további - vád tárgyává nem tett - hamis közokiratok is, melyek P. R. neve és születési adatai mellett ugyancsak részben a terhelt adatait tartalmazták. Ettől még a hamis vád P. R. létező személlyel szemben valósult meg, akkor is, ha a későbbiekben anyja neveként és lakcímeiként nem P. R., hanem a saját ezen adatai kerültek feltüntetésre.
- [49] A Kúria rámutat ugyanakkor arra is, hogy az elkövető által megjelölt más személy létező volta csak a hamis vád büntette megállapításának feltétele. A korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntette már akkor is megvalósul, ha nem a terhelt saját neve és (kizárólag) a valós személyes adatai kerülnek a bűnügyi iratokban közokiratba foglalásra; így például akkor is, ha az elkövető nem létező - kitalált vagy már meghalt - személy adataival igazolja magát.
- [50] Ezért a közokirat-hamisítás tekintetében az indítványban foglaltak közömbösek, mert az már

pusztán azáltal megvalósult, hogy - a terhelt magatartása folytán - nem Sz. Sz. neve és adatai kerültek feltüntetésre a 2012. április 10. napját megelőzően keletkezett bűnügyi iratokban.

- [51] E körben annak sincs jelentősége, hogy jelen esetben a terhelt nem más nevére szóló valódi, hanem más nevére szóló hamisított közokiratot használt fel személyazonosságának igazolására. A 2/2004. BJE büntető jogegységi határozat 2. pontja a más nevére szóló közokirat felhasználása kapcsán a korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés b) pont III. fordulata szerinti közokirat-hamisítás büntettének - az „intellektuális” közokirat-hamisítás büntettével és a hamis váddal halmazatban való - megállapíthatóságára ad iránymutatást, amelyet jelen esetben a jogerős ítélet - valóban a hivatkozott jogegységi határozat kötelező rendelkezésével ellentétesen - nem is rótt a terhelt terhére. A Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntettének megállapíthatóságát azonban a jogegységi határozat ezen része nem érinti.
- [52] A terhelt bűnösségét tehát mind az igazságszolgáltatás elleni, mind a közbizalom elleni bűncselekmény kapcsán helyesen, az anyagi jogszabályok sérelme nélkül állapította meg jogerős ítéletében a bíróság.
- [53] A terhelt felmentésére a jelenleg hatályos Btk. alapján sem kerülhetne sor.
- [54] Ezt követően vizsgálta a Kúria, hogy sor került-e az ügyben téves minősítésre, vagy más anyagi jogszabálysértésre - az indítvány alapján: a Btk. 2. §-ának téves alkalmazására - oly módon, hogy az egyúttal törvénysértő büntetés kiszabását is eredményezte. A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja ugyanis csak ebben az esetben teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát.
- [55] A terheltnek a jogi minősítésre tett indítványa kapcsán a Kúria előre bocsátja: a hamis vád és a hatóság félrevezetése (korábbi Btk. 237. §) egymást kizáró bűncselekmények; utóbbi törvényi tényállása kifejezetten rögzíti, hogy azt csak a hamis vádon kívül eső bejelentés alapozhatja meg. E körben pedig az követi el, aki a hatóságnál büntetőeljárás alapjául szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan.
- [56] Ekként a hatóság félrevezetésének elkövetője éppen hogy ténylegesen meg sem történt bűncselekmény miatt tesz - konkrétan meg nem határozható személy ellen - büntetőeljárásra alapot adó bejelentést.
- [57] Jelen esetben azonban az általa tudottan bűncselekmény miatt keresett és előállított terhelt adta ki magát más személynek. Az a bűncselekmény, aminek az elkövetésével a terhelt más személyt - azzal, hogy a büntetőeljárásban magát P. R.-nek adta ki - megvádolt, nem kitalált, hanem valós, elkövetett bűncselekmény volt.
- [58] Ez pedig a hatóság félrevezetése vétségének megvalósulását önmagában kizárja; ha az elkövető személyének valótlan megjelölése nem egyedileg azonosítható, létező személyre vonatkozott volna, úgy az a közokirat-hamisítás büntettén kívül más bűncselekményt nem valósított volna meg.
- [59] Mivel azonban a terhelt az ellene indított büntetőeljárás során - a kifejtettek szerint - más, létező személynek adta ki magát, a 2/2004. BJE büntető jogegységi határozat 1. pontjában írtaknak megfelelően a hamis vád büntette és a közokirat-hamisítás büntettének valódi halmazata valósult meg.
- [60] Ugyanakkor a jogi minősítés körében mégis van jelentősége annak, hogy az eljárás ténylegesen - de az indítványban foglaltaktól eltérő okokból - valóban nem a hamis vádban megjelölt személy, hanem - P. R. nevén - a terhelt ellen folyt. Ennek oka azonban nem az, hogy a nyomozati iratokban szereplő terhelti személyi adatok - a korábban jelzett okból - nem mindenben feleltek meg a valós P. R. személyi adatainak, hanem az, hogy - valódi személyazonosságának kiderüléséig - a terhelt végig fogvatartásban volt, és eljárási cselekményre ténylegesen csak vele szemben került sor, P. R.-el pedig nem.
- [61] Kétségtelen, hogy a korábbi Btk. 233. § (2) bekezdése nem jelölte meg, hogy a minősítő körülmény megvalósulásához kivel szemben kell büntetőeljárásnak indulnia; míg a jelenleg hatályos Btk. 268. § (2) bekezdése - pontosabb fogalmazással - már rögzíti, hogy csak a (hamis váddal) érintettel szemben megindult eljárás alapozza meg e minősítő körülmény megállapíthatóságát. Ez azonban

jelen esetre nézve nem eredményez tényleges változást.

- [62] A minősített eset súlyosabb büntetendősége azon alapul, hogy az ilyen cselekmény már nem csupán az igazságszolgáltatás (bűnüldözés) rendjét, és a hamisan megvádolt becsületét sérti, hanem ténylegesen is büntetőeljárásnak tesz ki ártatlan személyt, aki ezért elviselni kényszerül az eljárás jogi és nem jogi jellegű hátrányait, noha bűncselekményt nem követett el.
- [63] Következésképp, már a korábbi Btk. alapján is az a helyes gyakorlat alakult ki, hogy amennyiben a hamis vád alapján az eljárás ténylegesen a magát más létező személynek kiadó terhelttel szemben indul meg, és kizárólag vele szemben folyik, a hamis vád alapesete valósul meg. Ennek feltétele, hogy ténylegesen a hamisan megvádolt személlyel szemben ne kerüljön sor olyan eljárási cselekményre, ami jellegénél fogva csak a terhelttel szemben, vagy a terheltre tekintettel (pl. lefoglalás, házkutatás stb.) foganatosítható.
- [64] Ide értendő minden olyan hatósági intézkedés is, ami a fenti feltételeknek megfelel (pl. gyanúsítottí idézés kibocsátása).
- [65] Jelen esetben azonban ilyenre nem került sor. A terhelt került - az alapügyben - előzetes letartóztatásba, a gyanúsítottí kihallgatásokon ő vett részt; és mivel P. R. lakcímeként a terhelt valós lakóhelye szerepelt, még a házkutatást is a terhelt lakóhelyén foganatosították.
- [66] Nem sértették meg tehát az eljárási bíróságok a büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezést; amennyiben az elkövetéskori törvény alapján a minősített eset, az elbíráláskor hatályos jogszabály alapján pedig már csak az alapeset megállapításának lett volna helye, úgy az valóban ez utóbbi alkalmazását tette volna szükségessé. Az új Btk. azonban - a kifejtettek szerint - csak egyértelműsítette a törvény szövegezését, a minősített eset a korábbi Btk. alapján sem lett volna megállapítható.
- [67] Így helyesen alkalmazták az eljárási bíróságok az ügy elbírálása során az elkövetéskor hatályos jogszabályt, a terhelt igazságszolgáltatás elleni cselekményének minősítése azonban helyesen a korábbi Btk. 233. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző hamis vád büntette lett volna. Ennyiben tehát a jogerős ítéleti minősítés valóban téves.
- [68] A téves minősítés ugyanakkor - ahogy arra a Kúria már utalt - csak akkor eredményez felülvizsgálatot, ha törvénysértő büntetés kiszabását is eredményezte. A büntetés pedig akkor törvénysértő, ha a büntetés neve vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, vagy a helyes minősítés mellett nemében vagy mértékében eltúlzott.
- [69] Jelen esetben kétségtelen, hogy a téves minősítéshez egy évtől hét év hat hónapig, a helyeshez pedig két hónaptól négy év hat hónapig terjedő büntetési tétel kapcsolódik. A jogerős ítéletben kiszabott 2 évi, az alkalmazott büntetési tétel törvényi minimuma közelében meghatározott börtönbüntetés tehát a helyes minősítés keretei között sem eltúlzott, így nem minősíthető törvénysértőnek sem.
- [70] Következésképp a jogerős ítélet a felülvizsgálati eljárásban nem változtatható meg.
- [71] Megjegyzi a Kúria: a jogerős ítéleti minősítés téves abban a tekintetben, hogy az eljárási bíróságok nem értékelték büntetőjogilag a terhelt azon ún. materiális közokirat-hamisításként értékelendő cselekményét, amikor elfogásakor a hamis útlevelet személyazonosságának igazolása végett felhasználta. Márpedig a Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ún. intellektuális közokirat-hamisítás büntette csak a hamis okirat adatainak a büntetőügy irataiba való belefoglalásában való közreműködését fedi le.
- [72] A más nevére hamisított közokirat felhasználása önmagában (a büntetőügy irataiban történő valótlan adatrögzítéstől függetlenül) ugyanazt a bűncselekményt valósítja meg, mint a más nevére szóló valódi közokirat használata; azonban a korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés b) pontjának nem a harmadik, hanem a második fordulatába ütközik.
- [73] Ennélfogva ugyanúgy vonatkozik rá a 2/2004. BJE 2. pontja, miszerint a materiális közokirat-hamisítás a hamis vád büntette és az „intellektuális” közokirat-hamisítás büntette mellett valódi halmazatban állapítandó meg.
- [74] Mivel azonban az indítványt a terhelt javára jelentették be, a Kúria mindezeket csak észlelhette, de -

a Be. 423. § (5) bekezdésére figyelemmel - a felülvizsgálati eljárás során nem vehette, és nem vette figyelembe.

- [75] Mindezek alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és miután egyéb, a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálendő eljárási szabálysértést nem észlelt, a megítáradott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

V.

A döntés elvi tartalma:

- [76] *Mind az 1978. évi IV. törvény, mind a 2012. évi C. törvény alapján csak a hamis vád büntettének alapesete valósul meg, ha a terhelt az ellene indított eljárásban más, létező személynek adja ki magát, de ténylegesen csak a terhelttel szemben kerül sor olyan eljárási cselekményre vagy intézkedésre, ami jellegénél fogva csak a terhelttel, vagy a terheltre tekintettel (pl. házkutatás, lefoglalás stb.) folytatható.*
- [77] *A hamis vád alapesete - az „intellektuális” közokirat-hamisítással halmazatban - akkor is megvalósul, ha a terhelt által megadott személyi adatok nem mindenben egyeznek meg annak a valós személynek az adataival, akinek kiadta magát.*

VI.

- [78] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [79] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2016. április 12.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ